

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATA PE SĂPTĂMÂNA

Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Reflexii . . .

Persoana Mântuitorului nostru Hristos e obiect de vecinică discuție și studiu. Literatura în privința aceasta e foarte bogată. Incepând cu Strauss și Renan, numai simpla numărare a „Vieților lui Iisus” poate compune o carte, căci după spusele lui A. Schweitzer și oameni, cari nu dispun de nici o pregătire specială, și a căror ignoranță e direct criminală, se simt îndreptățiți și chemați a scrie o „Viață a lui Iisus”, numai pentru-a-și afișa concepțiile lor religioase. Fără personalitatea lui Hristos desprinsă din astfel de pagini — oricât de multe și măiestrit umplute ar fi ele — nu poate fi nicidecum în nota adevărului creștin, în nota învățaturii bisericii noastre ecumenice. Căci pentru cei ignoranți, nu interpretarea dogmatică, brodată pe toate regulele investigațiilor filologice și ale interpretării de texte pe sinceritate, iubire de adevăr și cugetare strict logică, e sursa conducătoare în descifrarea izvoarelor biblice și istorice pentru compunerea unei adevărate „Vieți a lui Iisus”, ci bunul plac.

Caracteristice în privința aceasta sunt cuvintele unui cunoscut poet german, care încă s'a ocupat cu Hristos, și care scrie: „După părerea mea, fiecare creștin ar avea dreptul să înțeleagă evanghelia în felul său, fără interpretare dogmatică și fără tâlcuitori”. Iată un principiu curat protestant, adoptat însă de majoritatea covârșitoare a celor ce se simt „chemați” a construi personalitatea lui Hristos.

Aplicarea acestui principiu în înțelegerea evangheliei ne lămurște, de ce din imensitatea „Vieților lui Iisus” numai un foarte redus număr ne oferă un Mântuitor potrivit învățaturii bisericii ecumenice. Și tot astfel se explică de ce mai ales astăzi, după 19 secole de existență

a creștinismului, după 19 secole de continuă propovăduire a adevărului creștin și de neîncetată luptă contra necredinței din partea bisericii noastre, se mai aud voci, dintre care unele îi contestă lui Hristos divinitatea, altele chiar existența Lui personală, sau în genere îi atribuie învățături cari nu-i aparțin.

Dacă „fiecare are dreptul să înțeleagă evanghelia în felul său”, atunci înțelegem divergența cea mare în înfățișarea persoanei lui Hristos. Înțelegem de ce aproape fiecare dintre cei ce se ocupă cu problema aceasta, ne prezintă un Hristos al său special, fasonat după subiectivismul său anarhic în materie de doctrină creștină.

De aceea pentru unii Hristos nu-i decât o persoană mitică, iar pentru alții o idee personificată, sau e numai expresiunea concretă, în forma unei persoane, a ideilor filozofice și religioase care existau în Orient pe timpul apariției religiei creștine.

De aceea văd unii în Hristos numai un bărbat bolnav la minte — fiindcă nu-i înțeleg doctrina, — iar alții unul plin de milă față de cei săraci și obișduiți, pentru care se interpune și pentru cari e ucis de cei bogați și puternici.

De aceea se desprinde din paginile unora nu Hristos propovăduit de biserica noastră, ci un pesimist care neagă orice voință de viață, uitând ei cuvintele dela Ioan 10,10: „Eu am venit ca viața să aibă și mai mult să aibă”, iar din paginile altora un sentimentalist, care s'a recomandat de Mesia.

De aceea un condeiu ni-l fixează pe Hristos ca democrat, altul ca socialist, al treilea ca comunist, revoluționar religios, vegetarian etc., până ce din Hristos cel din evanghelie n'a rămas nimic adevărat.

Deci ce-a dospit în capul cutărui ignorant al

adevărului creștin, aceia trebuie să și fi fost Hristos în realitate și trebuie să și fi învățat El. Căci în doctrina lui Hristos vor mulți să afele toate capriciile religioase ale timpului de față, dându-le chiar și argumentare biblică, doar evanghelia are să fie „înțeleasă de fiecare în felul său”. Și consecința acestui principiu e și crearea unui curent în protestantism, care învață un creștinism fără „un fiu al lui D-zeu”, un creștinism cu refuzul divinității lui Hristos, pe când istoria imparțială cunoaște numai un creștinism cu Hristos ca D-zeu adevărat. Noțiunea „creștinism” cuprinde totdeauna și ideea divinității lui Hristos, fără care nu există creștinism adevărat. Și cine-i contestă lui Hristos divinitatea, nu-i mai aparține.

Astfel, făcând numai o scurtă excursie în domeniul „Vieților lui Iisus”, ne convingem repede — și încă cu groază și nespusă durere — cât de mutilat iese din arsenalul religios al tuturor celor expropriați de controlul rațiunii sănătoase și al credinței adevărate, bazate pe învățătura bisericii noastre ecumenice, inzestrate cu darul infalibilității, cel „*de cât carele buzele omenesti nu pot pronunța ceva mai scump și mai înalt*”.

Prof. O. Bucevschi

Isus Hristos

(Urmare)

2. Izvoarele păgâne.

La date tot atât de puțin sigure privitoare la Isus avem să ne așteptăm și dela scriitorii români ai veacului prim. d. K.

Disprețul cu care romanii priviau pe iudei și pe creștini cari erau socotiți o sectă jidovească nu ne poate aduce cercetări minuțioase privitoare la creștini. Declarațiile lui Tacit, Suetonius și Pliniu cel tânăr ne servesc numai spre întărirea referatelor evanghelice.

Asprimea romană în a judeca pe creștini are a se atribui, urei, ce era între cele două popoare: romani și iudei.

Iudeul ura pe romanul, ca pe dușmanul de moarte al națiunii și teocrației sale, romanul răspundea cu aceeași măsură de ură, care se aprinse și mai mult prin spiritul de cămătar al iudeilor așezați în Roma în număr de 8000 iudei părăsind Ierusalimul, s'au așezat în Roma:

Juven. VI, 545, Horat. Sat. I, 4, 143. Martial 11.94. Cicer. Pro Flacco n. 28).

Prin faptul că iudeii nu au o divinitate vizibilă, în schimb disprețuiau zei romani, sunt cu înviersunare atacați de: Plin. Hist. nat. XIII 9: Tacit Histor. V, 2—13.

Acest atac fără îndoială se referea și asupra creștinilor, cari cu un nemai pomenit zel tindeau să răspândească, cât mai mult religia lor refuzând a se închina Cezarului *).

Despre felul cum era privit iudaismul din partea romanilor nu putem informa din: Scheaffigen, Unde Romanorum opinione de Iudaeis conflatae sint 1870. Geiger, L. Quid de Iudaeorum moribus atque institutis scriptoribus Romanis persuasum fuerit 1872.

Primul document al unui istoric roman este al lui Tacit în (Anual. XV, 44):

Abclendo rumori Nero subdidit reos et quae-sitissimis poenis affecit, quos per flagitia invidios vulgus Christianos appellabat. Auctor nominis ejus Christus Tiberio imperitante per procuratorem Pontium Pilatum supplicio affectus erat; repressaque in praesens critiabilis superstitiv rursus erumpebat, non suodo per Iudaeam, originem eius malae, sede per urbem etiam, quae cuncta undique atrocita aut judenda confluunt celebranturque. Igitur primum correpti, qui fatebantur, decinde iudicio eorum multitudo ingens haud proinde in crimine incendi quam odio humani generis convicti sunt. Et praeventibus addita ludibria, ut ferarum tergis contacti laniatu canum interirent, aut crucibus atixi, aut flammandi atque ubi defecissent dies, in usum naturae in luminis urerentur...

Hortos suos ei spectaculo Nero obtulerant, et circeuse ludicrum edebat, habitu aurigae permixtus plebi vel curriculo insistens. Unde quaequam adversus fontes et novissima non meritos, miseratio oriebatur tanquam non utilitate publica sed in sacrificium unius absumerentur **).

Pentru a risipi svonul, (că Nero ar fi aprins Roma, Nero a căutat pretinși acuzați și a aplicat pedepsele cele mai măestrite (crude), unor oameni, cari urâți fiind pentru fărâdelegile lor, poporul îi numea creștini. Primul purtător al acestui nume Hristos, a fost exectat pe timpul domniei lui Tiberiu de procuratorul Pontius Pi-

*) Hettinger, Lehrbruch der Fund-Theol. ed. II. p. 305.

***) Wilhelm Heraeus. Die anualen des Tacitus. Lipsca. 1907. br. IV. cd. 7. f.

lat. Inăbușită pentru un moment superstiția de-
testabilă, a izbucnit din nou nu numai în Iudeea
în țara de bastină a acestui rău, ci și în Roma
unde se adună și trăesc adeptii tuturor crimelor
și faptelor urâte.

Deci întâi au fost arestați, cei cari mărturi-
seau că sunt creștini, apoi la denunțul lor o ma-
re mulțime a fost încătușată nu atât pentru cri-
ma de incendiu, cât pentru ura contra genului
omenesc.

Cu cei osândiți s'au aranjat spectacole astiel.
că îmbrăcați în piei de fiare sălbatică se arun-
cau câinilor spre sfâșiere, unii au fost crucifi-
cați, alții au fost unși cu materii incendabile.
ca pe înopțate să fie întrebuințați ca torțe.

Nero și-a deschis grădinile sale acestui spec-
tacol, a aranjat jocuri de circ, el însuși ames-
tecându-se printre popor, îmbrăcat în haine de
vizitiu, sau mânănd carul. Astfel s'a trezit mila
pentru cei cari erau vrednici de cele mai grele
pedeșe, deși părea a fi exterminați pentru bi-
nele obștesc, erau totuși din asprimea unuia".

Un incendiu groaznic, care ținu 6 zile și 7
nopti și care izbucni în 19 Iulie a. 64 d. n. K.
a prefăcut în cenuse 3 din cele 14 circumscripții
ale Romei, iar 7 au fost în mare parte distruse.
Nero, care din turnul său apropiat, a privit a-
cest spectacol unic în felul său, a fost învinuit
de autorul moral. Probabil, că prin intrigile iu-
deilor, au fost învinuiți creștinii, cari erau u-
râți de romani și fură dați pradă gloatei înfu-
riate. După ce odată au început executările,
fură condamnați și alții, învinuiți de autori ai
incendiului Romei.

Citatul lui Tacit a fost socotit de scriitorul
francez Hochart, a fi o interpolare a creștinilor
din sec. V *).

Autorul acestei ipoteze a mers atât de depar-
te, încât mai târziu întreagă istoria lui Tacit a
considerat-o, ca o falsificare a humaniștilor
(dintr-o notiță a lui L. Andersen, Tagl. Rund-
schau Beil, 18 Februarie 1910).

În Germania fu adoptată această ipoteză de
scriitorul Drews, socotind-o, ca un rezultat si-
gur a unor cercetări minuțioase, fără ca să ci-
teze și critica adevărată a lui Fr. Arnold **).

Prin aceasta voiau să nămicească toate iz-
voarele privitoare la începuturile creștinismu-

lui, dar nici chiar Drews nu-și ajunge scopul
dorit, fiindcă atât el, cât și aderentul său Kalt-
koff, afirmă, că pe la anul 100 exista deja mi-
tul despre Isus, în care caz nici documentul lui
Tacit nu mai are valoare, scriind abia la 116
p. K. când creștinii era destul de numeroși în
Roma.

Citind cineva locul din An. lui Tacit privitor
la creștini trebuie să rădă, că poate cineva pre-
supune falsificarea acelui loc de creștini.

În anul 100 era o tradiție creștină în linia-
mentele ei generale, de unde a putut Tacit să si
ia izvoarele sale, deci nu vom putea socoti a-
cest loc, decât autentic.

Trei lucruri principale aflăm din expunerile
lui Tacit și anume: 1) anul morții lui Isus, 2)
rapida dezvoltare a creștinismului, 3) felul în-
vățăturilor lui Isus, cari apar romanilor ca ceva
nou și nemai auzit *).

Dr. Muntean

Un călugăr unit șef de bandă

În vremea din urmă s'au comis numeroasele
furturi în Satul-Mare, fără ca organele poliție-
nești să fi putut descoperi pe autori.

O întâmplare însă a venit acum în ajutorul
poliției.

Nu de mult, la ora prânzului, pe când propri-
etarul Mak, mânca liniștit cu familia sa în su-
fragerie, din plină stradă, hoții s'au introdus
pe fereastră și fără ca proprietarul să simtă, au
furat 20.000 lei numerar și giuvaerice în va-
loare de 60.000 lei. Cu toate cercetările poliției
hoții nu au putut fi descoperiți.

Altă dată comerciantului Olah Ianoș, în ace-
las mod i s'au furat bani și giuvaerice în va-
loare de 80.000 lei.

Dela preoții iezuți 472 dolari și multe alte
furturi mărunte. Organele polițienesti au între-
prins riguroase cercetări, dar fără rezultat.

Un denunț sosit la poliție a părut la început
de necrezut. Șeful bandei care opera de câteva
luni în Sătmar în împrejurimi, era călugărul
Anca Aurel, dela mănăstirea Bixad. Ca tova-
răș avea pe Klap Iosif și Tinkodi Șandor. Cel
din urmă nu a putut fi arestat, de oarece în
prezent fiind militar, se află la un regiment de

*) Etudes sur l'histoire de la persécution des Chrétiens
sous Néron. Paris, 1895.

**) Studien über die nderonische Christenverfolgung 1888

*) Hettinger. Lehrbuch der Fund. Theol. ed. II f. 306.

infanterie în Ardeal. Aurel Anca, călugărul care are 6 clase de liceu și are vârsta de 25 ani, a făcut mărturisiri complete.

El a dat relații de felul cum opera.

Pândește câte o săptămână întreagă pe diferenții locuitori pe cari îi știa bogați, până le afla felul de trai. În cunoștință de cauză apoi, opera ajutat de restul banilor.

Ambii licți au fost înaintați parchetului.

„Universul” No. 272 dela 25 Noembrie.

Indiferentismul religios.

La Matei Ev. cap. IV, N. 14 citim „Zisă Domnul învățăceilor săi: Voi sunteți lumina lumii, nu poate cetatea să se ascundă deasupra muntelui stând, nici aprinde lumina și o pun sub obroc ci în sfeșnic și luminează tuturor cari sunt în casă”.

Aceste cuvinte ale Mântuitorului adresate învățăceilor săi sunt poruncă și pentru noi urmașii învățăceilor lui.

Luminează să fim lumii prin viața noastră, prin faptele noastre încât lumina noastră nimeni să nu o poată ascunde sub obroc, ci să fie silți toți să o vadă, să o recunoască și să o țină la loc de frunte. Lumina intelectului și moralului nostru să lumineze tuturor casa noastră în cercul nostru, în neamul nostru, în țara noastră, chiar și străinilor ca să cunoască dreapta credință și să vină către Christos.

Lumina învățătorei ca să fim „la toți de toate” cum cere Apostolul Pavel, o primim în institutele de învățământ teologic; însă ca orice lumină pusă de lucru omenesc în vas pământesc și această lumină cu timpul scade în intensitate dacă nu vom adăuga materie nouă prin studiu reînțecat.

Datori suntem ca în măsură cum lumea în care trăim progresează să alimentăm și noi lumina sufletului nostru prin studiu progresiv ca să corespundem cerinței de a fi „la toți de toate”.

La boală nouă trebuie medicament nou. La rană până aci necunoscută trebuie chirurg iscusit, ca din sinteza lucrărilor, experiențelor anterioare să aplice la moment operația de lipsă dătătoare de viață.

Boalele sufletesti ale societății din zilele noastre sunt și recidive și noi.

Când pentru ideile religioase crestine se purtau războaie și se cerea moartea de martir, în presul religios era viu, azi indiferentismul religios și tot ce privește sufletul, credința, biserica este considerată o cauză particulară a preotului, care poate fi trecut cu vederea, împreună cu învățăturile lui.

Contra acestei boli sufletesti generale trebuie să ne înarmăm și să destopeăm interesul viu pentru cele sufletesti religioase morale bisericesti.

Indiferentismul religios ține neamul românesc și azi divizat în 2 biserici de străini din interesele politice străine de interesele neamului nostru deși poporul de rând dorește revenirea la unica biserică națională românească.

Acest indiferentism face ca să vedem funcționari publici îndeplinind agenda oficiale în mijlocul poporului în sărbători oprite și consecvent lipsind de la serviciile divine publice. Aceasta face ca târgurile să se ducă și acum în Dumineci și sărbătorile românești, cum le-au asezat străinii cu scopuri dușmane nouă, crâșmele să stea deschise în Dumineci și sărbători, protejând alcoolismul cărui noi i-am declarat războiul din motive naționale, economice și fisico-morale, biserica ortodoxă română să stea fără loc de biserică și fără putința de azi zidi biserici înzestrate cu bunurile de cari dispun alte biserici.

Să nu se uite că indiferentismul religios este împreunat cu indiferentismul național.

Noi preoții ortodoxi, am ținut aprins idealul național până la realizarea unității de azi într-o singură țară a tuturor românilor. Ne ținem datori să veghem ca această operă istorică să nu se primejduiască. Statul, oricare partid ar fi la conducere trebuie să recunoască în noi stâlpul real național al țării și să ne dea atențiunea cuvenită când semnalăm vre-o rană pe corpul națunii și să ne dea grabnic sprijinul pentru a executa opera de lipsă, până nu s'a infectat întreg organismul.

Voin ca poporul nostru românesc în toate păturile sociale să rămână vădit credincios, că prin credință si-a cucerit prezentul și numai prin credință îi este asigurat viitorul.

Indiferentismul este cea mai mare primejdie a bisericii a neamului nostru și a țării întregi. Biserica și Statul sunt un organism.

Biserica este sufletul care concepe, inițiază i-

ocile religioase morale, iar statul le execută.

Noi preoții să fim totdeauna la culmea chemării noastre, inițiând cele bune pentru întărirea bisericii și statului dând exemplul prin viața noastră și atunci vom putea aștepta ca ideile noastre religioase morale patriotice să se ntruzeze.

Să căutăm împreună și să aflăm metodele pentru stărpirea indiferentismului religios invitând la munca noastră pe toți mireni, cari constituiesc unu factor important în conducerea bisericii.

„Cine nu adună cu noi acela risipește”.

Preot, Ștefan Ghetie

Donațiuni pe seama bisericii din Bucerdea vinoasă

În anul 1915 s'a pus bază unui fond pentru ridicarea unei biserici noi în parohia noastră Bucerdea vinoasă. În cursul timpului s'au făcut continue donațiuni pe seama acestui fond, în bani și naturalii, astfel că în 1923 a ajuns în situația de a se începe lucrările. A treia zi de Rusași în 1923 a pus piatra fundamentală iar în 8 Septembrie 1925 s'a sfințit noul Sion, cel mai frumos din județul Albei.

Oficiul parohial își ține deci de datorie să aducă la cunoștința publică numele tuturor binevoitorilor contribuenți în acest nobil scop.

Ministerul Cultelor 20,000, dr. Ion Pop dir. gen. la întreprinderile forestiere, Bu al parohiei 82763, Ștefan Muncuș 58,255 lei 50 bani, fabrica „Tambo” Alba Iulia 28,000, banca „Isvorul” Alba Iulia 21000, Albert Bürger 20000, Vasile Fit 25513, Anton Pop proprietar 18600, Ion Popa parohul locului 18167, Dominic Pop 14205, Leopold Bürger 10000, Ion Popl. Chiril 9372, Frații credincioși din America 7790, dr. Candin Pop. primpretor Ighiu 6000, Intreprinderile Forestiere 5000, Candin Pop 5000, Andrei Miclea 4532 Andrei Truță 4592, Gani Boha 3525,50, Longhin Boha 3420, Petru Pop 3275, Banca Națională 3000, Sofron Truță 2700, Amos Pop I, Chiril 2695, Amfilochie Bobea 2695, Ion Truță I, Nichita 2635, Alexandru Miclea 2555, Florian Florea I. Gheorghe 2390, Alexe Hada 2285, Traian Florea 2240, Gligor Stanciu 2200, Nicolae Florea 2125, Anton Finiser 2085, Filimon

Miclea 2075, Pavel Stanciu 2025, Anton Constantin 1840, Ștefan Marian 1820, Ion Flireș I. Gheorghe 1735, Ion Miclea 1665, Nicolae Bobea 1630, Gheorghe Hăjuz și Alexe Stoica 1605, Lucreția Constantin 1550, Isidor Constantin 1510, Pahon Constantin 1485, Virginia Crăișan 1450, Chifor Truță 1443,50, Ilie Miclea 1445, Ilie Bobea 1390, Benedic Hada 1377, Florian Tonja 1350, Teodor Miclea I. Gligor 1310, Gheorghe Muncuș 1295, Ion Ștef 1225, Amos Ștef 1215, Petru Adam 1195, Florian Muncuș 1140, Emilian Pop 1110, Teodor Nistor 990, Maria Nestor 940, Ianca Bobea 945, Ștefan Truță 835, Ion Truță 842, Luca David 830, Ion Popa Măsar 800, Alexandru Făt 780, Irimie Miclea 760, Toma Miclea 756, Laurian Pop 750, Ion Miclea 725, Dumitru Bobea 710, Augustin Bobea 635, Ion Radu 628, Teodor Miclea 625, Simion Stanciu C. Pavel 630, Simion Florea I. Ilie 620, Teodor Chirilă 590, Amos Constantin 595, Benedic Giurgiu 590, Simion Stanciu 570, Iosif Lăpuș 541, Vasile Pop al Sionului 540, Ilie Hăjuz 540, Onisim Florea 500, Ion Truță 500, Marcu Făt 484, Emilian Făt 482, Vasile Pop a Sărbului 482, Saveta Birz 470, Iosif Truță 460, Nicolae Pop 460, Ioachim Truță 440, Andrei Bobea 440, Netic Pop 430, Ion Sima 425, Sofia Muncuș 416, Ion Popa a Tinii 380, Alexe Bobea 380, Dionisie Făt 370, Efrem Pop 360, Alexe Bobea I. Todor 348, Gavril Miclea 340, Anton Stanciu 316, Epifan Benicean 300, Gheorghe Muncuș 300, Emil Pop I. Nicolae 280, Ion Truță a Dinului 280, Ion Truță I. Amos 280, Florea Făt 280, Demian Muntean 280, Ion Căliman 240, Maței Miclea 230, Teodor Miclea 210, Gani Miclea 210, Mihai Todoruț, Gavril Petrisor, Emilian Plugar, Ioachim Presăcan, Anton Presăcan, Nicolae Macrea, Ion Lazăr, banca „Albina” Sibiu, Banca Centrală Sibiu, Banca Centrală Alba Iulia, „Cetatea” Brașov, „Reșița” București, Banca de Scont București câte 200, Ion Bolea I. Todor 190, Samoil Sima 180, Adrian Rimba 180, Ion Haiduc 160, Nicolae Miclea 162, Cosma Miclea, Zaharie Sima, Samson Pădurean, Andrei Cristea, Iosif Truță, Emilian Truță, Mihail Truță, Candin Truță, Petru Tîbea, Gavril Mesentean, Protopop Florian Rusan, Banca Românească Sibiu, Banca Agrară Beius, Banca Ardeleană Cluj, Mihail Nistor, Ambrosie Nistor, Teodor Truță, Dosie Popa, Traian Stănescu, câte 100 lei, Mi-

hail Bolea 80, Maxim Truță 80, Maxim Făt 60, Pelaghia Truță 60, Ion Stanciu, Cassa de păstrare Săliște „Economia” Cohalm, Leontin Moldovan câte 50 lei, Florian Truță 25, Samfira Făt 20, colecta publică purtată în țară 24,628 lei 90 bani.

Tuturor acestora le aduc mulțumiri pentru obolul dat și rog pe Milostivul Dumnezeu, să primească rugăciunile bisericii mele pentru binefăcătorii ei, iar binefăcătorilor, Dumnezeu să le răsplătească fapta lor nobilă.

Bucerdea Vinoasă la 8 Octombrie 1925.

Ioan Popa
paroh

ȘTIRI

Episcopul militar dr. Ioan Stroia în Cluj. Problema de actualitate care preocupă întreaga lumca este refacerea morală. Ca un produs al minților luminate trebuie socotită tendința de a pune la baza evoluției viitoare a statelor principiul moral. Pentru refacerea colectivă a societății, ca prim pas este refacerea morală individuală spre care scop se jertesc sume fabuloase din partea celor cari voesc binele omenirii. De sigur nu lipsește nici tendința contrară reprezentată prin indivizi cari prin slăbirea forței morale voesc să realizeze foloase individuale.

Aceste două curente ostile le găsim manifestându-se până și în cele mai mici grupări sociale. Dela felul cum o societate va ști se îmbrățișeze principiile unui curent opunând rezistență celuilalt, depinde fericirea sau nefericirea ei.

Curentul destructiv sub ochii noștri face tot mai multe jertfe, deci nu trebuie să întârzie prea mult inițiativa bărbaților cu tragere de inimă față de neam, care să angajeze cât mai multe forțe la refacerea morală individuală, ca singura forță care dă tăria unui stat național.

La această operă biserica își are partea leului. Necesitatea purificării sufletelor copleșite prin urmările nefaste ale războiului, cade în sarcina preoțimei noastre.

Morala evanghelică este cea mai puternică armă contra curentelor sociale.

Biserica nu pierde nici un moment de a-și împlini chemarea. Cuvintele bine simțite ale P. Sf. S. Episcopului dr. I. Stroia adresate garnizoanei

din Cluj în ziua de 21 Noembrie 1925 sunt o dovadă grăitoare. Biserica printr'un reprezentant al ei a arătat că și înțelege chemarea.

P. S. Sa în cuvântarea sa n'a trecut cu vederea nimic ceiace poate întări sufletul unui soldat. A fi virtuos trebuie să fie idealul unui tânăr, care a intrat în școala practică a vieții. Virtute, care numai în spiritul evanghelic poate fi concepută.

Desigur sămânța aruncată își va aduce roadele ei.

P. S. S. Episcopul dr. Ion Stroia, a petrecut două zile în mijlocul soldaților din Cluj dându-le sfaturi și îndemnuri părintești. Au fost momente de adevărată relevație sufletească pentru soldați.

Alimentată și ferită de orice primejdie sămânța aruncată totdeauna cu pricepere se va dezvolta într'un arbore, care va adumbri întregă viața voastră. Prin bogăția sufletului vosru va fi bogată țara, prin tăria morala, se va construi măreața clădire a viitorului neamului vosru.

G. M.

* * *

Protopop nou. Duminică în 22 Noembrie a. c. a fost instalat în postul de protopop al tractului și paroh al parohiei centrale din Alba Iulia noul protopop Alexandru Baba, fost paroh în Ciceu Giurgesti. Dorim noului demnitar bisericesc spor la muncă și roade binecuvântate de Dumnezeu în slujba bisericii sale.

* * *

Mulțumită. D-l ministru Alexandru Lapedatu a dăruit suma de 20 mii lei pe seama bisericii noastre din Fizes Sâmpetru ruinată de grozava furtună din 5 Iulie a. c.

Pentru această binefacere i se exprimă pe această cale cea mai sinceră mulțumire.

Petru Nicola
Preot

* * *

Burse. Consistoriul din Sibiu a publicat concurs pentru burse din fundațiunea Andronic pe seama maestrilor, calfelor și ucenicilor meseriași. Atragem atenția preoților noștri ca să sfătuiască pe cei vrednici de aceste burse ca să și prezinte concursesele.

* * *

Carte de predici. Preotul N. Hodoroabă, spicarte de predici „Din fata altarului” pentru Dumineci și alte ocaziuni. Autorul este unul

dintre cei mai harnici preoți din Moldova, ale cărui lucrări au fost premiate de Academia Română. Predicile pot face servicii bune preoților noștri. Le recomandăm cu toată căldura. Se pot comanda dela autor cu prețul de 43 lei exemplarul.

* * *

† *Dr. Gheorghe Vitt* inspector al școalelor și căminurilor de ucenici din Ardeal, fost revizor școlar, a răposat subit în 20 Noembrie a. cor., în anul al 54-lea al vieții sale. Răposatul a fost unul dintre organizatorii școalei noastre românești din Transilvania și un membru fruntaș al vieții noastre publice românești. Om de o cinste exemplară, râvnă neobosită, corectitate inescuzabilă, cu însușirile nobile ale sufletului său a muncit cu tot devotamentul pentru binele neamului și patriei. A fost însă mai ales creștin bun și evlavios care n'a lipsit nici odată ca să-și dea tot tributul sufletului său pentru problemele bisericii sale. A fost membru în primul nostru sinod eparhial și în Consistor, a fost până la moarte membru în sinodul și comitetul protopopesesc și parohial al Clujului și a luat parte la toate chestiunile de interes pentru biserica noastră. A nutrit în sufletul său o mare și curată dragoste pentru limba, legea și patria sa românească. Dumnezeu să-l odihnească în pace.

* * *

Sfintirea capelei din Gherla. Sâmbătă în ziua de 21 Noembrie s'a sfintit capela noastră ortodoxă din Gherla. Actul sfintirii l'a săvârșit, ca mandatar al P. S. Sale, asesorul Andrei Ludu asistat de protoiereii Teodor Herman din Dej și Teodor Cotuș, exactor consistorial, de preoții Publin Cotuș, Andrei Straja, Ilarie Boț și diaconul Aurel Todoruș. După sf. liturghie a ținut o frumoasă predică asesorul cons. Andrei Ludu. La întreg actul sfintirii au luat parte toate autoritățile civile și militare și poporul din oraș și jur. După terminarea ceremonialului s'a dat un banchet, la care s'au ținut multe cuvântări înălțătoare. De notat că la toate acestea frații noștri uniți au ținut de cuviință să absenteze cu desăvârșire.

* * *

No. 6946. Ministerul de interne cu rezoluția din 10 Octombrie 1924 No. 22840 a dispus, ca primăriile orașelor și ale comunelor să ia la bugetele lor o sumă potrivită pentru ajutarea bisericii ortodoxe dominante a Statului.

Preoții noștri sunt îndrumați, să controleze

bugetele orașelor și comunelor și să ceară să se respecte această ordinațiune. În comunele mestecate de sine înțeles că ajutoare se vor da și celorlalte biserici, dacă sunt avizate această.

Cele mai năpăstuite și mai avizate la ajutoriu sunt și rămân pentru multă vreme numai bisericile noastre și de aceia protopopii se vor interesa cu tot dinadinsul să valideze acest drept față de organele de alte confesiuni, — cari de regulă ne dușmănesc mai aprig ca în trecut.

Consistoriul Eparhial

* * *

Biblioteca creștinului ortodox. Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad.

Astăzi când sufletele credincioșilor noștri sunt ademenite în diferite tabere străine, P. S. Sa părintele Episcop al Aradului : *Dr. Grigorie I. Comșa*, a dat semnalul pentru intensificarea propagandei ortodoxe. Intre alte mijloace efective a hotărât să pună la dispoziția clerului și poporului o serie de broșuri, în cari într'un limbaj ușor și pe înțelesul tuturor, să se arate netemeinicia atacurilor și să desvălescă intențiunile adevărate ale potrivnicilor legii și bisericii ortodoxe. Rând pe rând vor fi demascați toți cei ce încearcă să submineze temelial bisericii ort., a neamului și Statului nostru.

Până acum au apărut următoarele broșuri :

No. 1. *Dr. Gh. Ciuhandiu*: Un neam și un suflet.

No. 2. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Pruncii trebuie botezați, dar numai odată.

No. 3. *Pr. N. Popovici*: Legea ortodoxă în trecutul nostru.

No. 4. *Pr. Ignatie Dihor*: Lupta pentru cruce.

No. 5. *Dr. Gh. Ciuhandiu*: Calea vieții și calea morții.

No. 6. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Luptele bap-tiștilor împotriva preoțimii române.

No. 7. *Pr. Caius Turicu*: Primiți sf. taină a cuminecăturii.

No. 8. *Pr. Cornel Magier*: De ce cinștim noi icoanele și sfânta cruce.

Recomandăm preoțimei noastre cu toată căldura aceste broșuri.

Se pot comanda dela librăria diecezană din Arad cu prețul de 2 lei de număr.

No. 343/1925

1—3

CONCURS REPETIT

Devenind vacant postul de paroh în parohia de cl. I Borgorus în tractul Bistriței, pentru în-

întregirea aceluia se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renasterea”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt :

1. Salariul legal dela Stat.
2. Sesiune parohială : 20 jug. fânat și 1 jum. jug. arător.
3. Stolele statorite majorate conform împrejurărilor de astăzi, cari se pot vedea și la oficiul protopopesc.

4. În lipsa de casă parohială, parohia se îngrijește de locuință corespunzătoare.

Relectanții calificați își vor trimite cererile la Oficiul protopopesc ort. rom. în Bistrița și li se dă voie a se prezenta și în comună pentru a-si lua informații și a face cunostința poporului. Se observă că în lipsă de concurenți cu calificare de cl. I. vor fi admiși și de cei cu calificare pentru parohii de cl. II dacă vor avea prealabila încuviințare a Ven. Consistor.

Bistrița, 10 Noembrie 1925.

Oficiul protop. în conțelegere cu Comitetul parohial.

Grigore Pletosu

protopop

No. 490/1925

1—3

CONCURS REPETIT

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III *Butene* din tractul *Huedinului* se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renasterea”.

Venitele împreună cu acest post sunt :

1. Un teritor de circa un jugăr rezervat pentru edificarea casei parohiale și supra edificătele economice curte și grădină parohială. Parohia se obligă a edifica case parohiale sau a transforma școala confesională în casă parohială în timpul cel mai scurt.
2. Una ferdelă de grâu, secară, porumb sau orz de fiecare fân și una zi de lucru în natură sau prețul zilei dela fiecare fân.
3. 15 jugăre, 530 stânjeni sesiune parohială. Pentru întregirea prin reforma agrară s'au făcut demersurile cuvenite.
4. Stola obicinuită.
5. Drept de pășunat și pădure.
6. Întregirea dela stat conform calificațiunei. Cererile de concurs instruite conform norme-

lor în vigoare se vor înainta în termenul indicat subsemnatului oficiu.

Relectanții pe lângă observarea prescrierilor din regulament pentru parohii se vor prezenta în parohie spre a face cunostință cu poporul. Huedin, la 16 Noembrie 1925.

Oficiul prot. presbiterial ort. rom. al tractului. Huedin în conțelegere cu Comitetul parohial.

Aurel Muntean

Protopop

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți :

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhău — — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhău — — — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2.50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna” II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățămintele cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 5.— Lei

Nou apărut!

Cea mai bogată carte de rugăciuni

„Cărarea Fericirii”

de: G. Mânzat preot

cu tot felul de rugăciuni ocazionale în 364 pagini la

Librăria ANCA Cluj.

PREȚUL:

Cartonată 85.—. În pânză 140.—. În piele lux pentru dame 280.— și 350.— Lei.

„Predici la Morți”

de: prot. I. Marga
55.— Lei.

12—20

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.